

Samverkansavtal gällande samordnad samhällsorientering (SO)

Parter

Detta avtal är upprättat mellan Linköpings kommun, Norrköpings kommun, Motala kommun, Mjölby kommun, Finspångs kommun, Söderköpings kommun, Åtvidabergs kommun, Kinda kommun, Vadstena kommun, Boxholms kommun, Ydre kommun och Region Östergötland

Bakgrund

Det är viktigt att nyanlända tar del av kunskap om Sverige och om vad det innebär att leva i det svenska samhället samt information om rättigheter och skyldigheter. Även hälsa är en grundläggande förutsättning för delaktighet i samhället.

Samhällsorienteringen är en lagstadgad utbildningsinsats för nyanlända på modersmål i dialogform. Enligt lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare och lag (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare är kommunerna skyldiga att erbjuda samhällsorientering på modersmål om minst 100 timmar (förordning (2010:1138) och förordning (2019:1310) om ändring i förordningen (2010:1138)) Lagen gäller för nyanlända invandrare som har fyllt 18 år men inte har uppnått riktåldern för pension. Verksamheten regleras också av den plan för samhällsorientering (bilaga 2) som beslutas av de beställande kommunerna tillsammans.

Syfte och mål

Syftet med samhällsorientering är att erbjuda riktat stöd på deltagarens modersmål (eller annat språk som denne behärskar väl) till nyanlända. Genom samordnad samhällsorientering, i samverkan mellan kommuner och Region Östergötland, möjliggörs att nyanlända inom regionen ska få samhällsorientering av hög kvalitet för att nå en snabbare etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet.

Målet med en samordnad samhällsorientering är att nyanlända invånare ska få en samhällsorientering av hög och likvärdig kvalitet för snabbare etablering i samhället och på arbetsmarknaden. Samhällsorienteringen ska erbjudas inom rimlig tid och i så hög utsträckning som möjligt på deltagarens modersmål eller annat språk som denne behärskar väl. Samhällsorienteringen bör utgå från ett arbetsmarknads- och jämställdhetsperspektiv där innehållet har en lokal förankring utifrån deltagarnas hemkommuner.

Målgrupp

Detta avtal gäller målgruppen nyanlända som omfattas av lag (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare. Målgruppen för samhällsorientering är i första hand nyanlända som beskrivs i denna lag. Nyanlända som är medborgare i ett EES-land, Schweiz eller som går gymnasieskolan omfattas inte av samhällsorientering (enligt 2 a § i Lag (2013:156) om samhällsorienteringen för vissa nyanlända invandrare). Utöver detta ska samhällsorienteringen stödja kommunala och regiondrivna verksamheter i frågor gällande behovsgruppen.

Ansvar som omfattas av avtalet

Region Östergötland ansvarar för att:

- Bemanna verksamheten med samhällskommunikatörer med lämplig kompetens för uppdraget och ämneskunskap.
- Genomföra uppdraget om samhällsorientering utifrån gällande lagar och förordningar.
- Administrera och leda arbetet genom att samordna deltagare, sköta kontakt och rapport till arbetsförmedlingen, bokningar och omvärldsbevaka inom området.
- Utse en person i Region Östergötland som fungerar som kontaktperson för styrgruppen.
- Bedöma, mäta och analysera deltagarnas kunskapsutveckling inom samhällsorientering i syfte att driva ett systematiskt kvalitetsarbete gällande deltagarnas resultat och verksamhetens pedagogiska innehåll och upplägg.
- En årlig kvalitetsrapport som innefattar resultat, analys samt eventuella åtgärder och identifiera utvecklingsområden i det systematiska kvalitetsarbetet. I denna rapport innebär även att redovisa och rapportera SO-insatsernas omfattning och deltagarnas omdöme av dessa insatser till kommunerna.
- Föra och tillhandahålla kontinuerlig statistik över respektive kommuns deltagande (antal timmar och individer) inom samhällsorienteringen.

Kommunerna ansvarar för att:

- Tillhandahålla lokaler utan kostnad för verksamhet inom SOHK.
- Utse en representant, med beslutsmandat, per kommun i styrgruppen som är tillika kontaktperson för Region Östergötland. Arrangera och delta i styrgruppsmöten för SO och föra dialog med Region Östergötland gällande uppföljning och avtal.
- Ordförandeskap växlar varje år mellan Linköpings och Norrköpings kommun i samarbete med övriga kommuner. Ordförandekommunen säkerställer att årshjul följs samt att mallen för kvalitetsrapport är uppdaterad i samråd med styrgruppen.
- Besluta om fördelning av kostnader mellan kommunerna.

Uppföljning

Uppföljning och utvärdering av uppdragets genomförande redovisas skriftligen, i en kvalitetsrapport, och muntligen senast sista februari för föregående år så att kommunerna ges tid att kunna ta ställning till ifall omförhandling av avtalet inför kommande år är aktuellt. I uppföljningen ska ingå: omfattning av insatser och deltagare per kommun, resultat av deltagarutvärderingen, samt resultat, analys samt eventuella åtgärder och identifierade utvecklingsområden i det systematiska kvalitetsarbetet.

Ersättning för samordning och genomförande

Den årliga ersättningen från kommunerna till Region Östergötland uppgår till 3 199 060 kr (bilaga 1). Denna kostnad räknas upp per index årsvis.

Om det finns en förändring i behov på grund av ökade eller minskade volymer kan omförhandling av avtalet ske. En sådan omförhandling ska då vara avklarad senast 31 mars innevarande år och träda i kraft från 1 januari påföljande år. Detta för att verksamheten ska ges det tidsutrymme som krävs vid exempelvis behov att justera organisationen.

Ifall omförhandling av ersättningen blir aktuellt ska detta ske på initiativ av endera parten (kommunerna genom styrgruppen alternativt Region Östergötland).

Avtalet avser i första hand den lagstadgade samhällsorienteringen som beskrivs i bilaga 2 "Plan för samhällsorientering" vilket också innefattar att bevaka och kalla in deltagare för kompletteringar då dessa inte fullgjort kursen i sin helhet. Om utrymme ges inom ramen för detta avtal ska verksamheten också kunna erbjuda målgruppen extra insatser såsom exempelvis fördjupad samhällsorientering, IT-kurser, FöS-kurser, informationsdagar (öppet hus) eller andra av kommunerna önskade insatser.

Lokalkostnaderna omfattas inte av denna kostnad då kommunerna själva bär ansvaret för tillhandahållande av lokaler för verksamheten.

Språk

Kurserna inom samhällsorienteringen genomförs så långt som möjligt på modersmål eller annat språk deltagaren behärskar väl.

Region Östergötland tillhandahåller språken arabiska, kurdiska, lätt svenska, engelska, ukrainska, ryska, somaliska samt persiska/dari (se bilaga 3).

Deltagare på övriga språk anmäls till extern utförare där respektive kommun står för kostnaden, fakturering sker direkt till kommun.

Region Östergötland står för kostnaden av 20 deltagare per år som anmäls till extern utförare. Kommunerna beslutar om fördelning av dessa deltagare.

Fakturering

Fakturorna för innevarande år ska tillhandahållas kommunerna senast den 25:e januari.

Betalning sker 30 dagar efter mottagen och godkänd faktura. Vid försenad betalning utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Avtalstiden

Avtalet träder i kraft 2026-01-01 och gäller därefter tillsvidare. Efter att avtalet trätt i kraft kan part som önskar säga upp hela eller sin del av avtalet göra detta när som helst under året men uppsägningen träder tidigast i kraft den 1 april under pågående år. Därefter gäller avtalet 9 månader.

Föregående avtal

I och med att detta avtal träder i kraft upphör avtalet som gällt 2024-01-01 till 2025-12-31 märkt med Norrköpings kommuns diarienummer 2023/0393 att gälla.

Förvaring av avtalet

Detta avtal har upprättats i ett (1) exemplar. Originalexemplaret med alla underskrifter förvaras och arkiveras i Norrköping kommuns arkiv, kompetensförsörjningsnämnden.

Bilaga 1**Kostnadsfördelning enligt överenskommelse**

Kommun	
Linköping	1 385 160 kr
Norrköping	1 220 260 kr
Motala	178 092 kr
Mjölby	115 430 kr
Finspång	89 046 kr
Söderköping	59 364 kr
Åtvidaberg	46 172 kr
Kinda	39 576 kr
Vadstena	29 682 kr
Boxholm	19 788 kr
Ydre	16 490 kr
Summa	3 199 060 kr

Bilaga 2

Plan för samhällsorientering

Beskrivning

Samhällsorientering är lagstadgad utbildningsinsats för nyanlända på modersmål i dialogform. Enligt lagen är kommunerna skyldiga att erbjuda samhällsorientering på modersmål i minst 100 timmar till nyanlända personer i åldern mellan 18 och 64 år. Den regionala samhällsorienteringen i Östergötland utgörs totalt av 102 timmar per deltagare.

Varje lektionspass omfattar tre timmar. Normalt pågår en kurs under 7-8 veckor där varje grupp deltar på förmiddagar eller eftermiddagar beroende på vad de har för annan aktivitet resten av dagen, exempelvis SFI.

Innehåll

Innehållet i samhällsorienteringen utgår från de åtta områden/teman som förordningen föreskriver. Dessutom kommer internet/e-tjänster samt biblioteksvisning att vävas in under kursens gång. Innehållet/materialet i kurserna anpassas till varje enskild grupp i förhållande till behov och önskemål. En viss grupp kan behöva tala mer om skola och utbildning och mindre om familjeliv. Varje tema ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv.

Tema 1: Att komma till Sverige – 15 timmar

- Block 1: Introduktion/Nyanländ i Sverige (6 timmar)
- Block 2: Det svenska samhället och lokalsamhället (3 timmar)
- Block 3: Kulturliv och traditioner i det svenska samhället (6 timmar)

Tema 2: Att bo i Sverige – 9 timmar

- Block 4: Olika boenden och bostadssökande (3 timmar)
- Block 5: Hushållsekonomi/Miljö och sopsortering (6 timmar)

Tema 3: Att försörja sig och utvecklas i Sverige – 15 timmar

- Block 6: Arbetsmarknaden och välfärden (4,5 timmar)
- Block 7: Att söka arbete och starta eget företag/Om du inte kan arbeta (4,5 timmar)
- Block 8: Vuxenutbildning (6 timmar)

Tema 4: Att bilda familj och att leva med barn i Sverige – 16,5 timmar

- Block 9: Att vänta och få barn/föräldrarollen (3 timmar)
- Block 10: Barns rättigheter (4,5 timmar)
- Block 11: Barnomsorg, grundskola, gymnasium (4,5 timmar)
- Block 12: Att leva tillsammans (4,5 timmar)

Tema 5: Individens rättigheter och skyldigheter – 7,5 timmar

- Block 13: Mänskliga rättigheter (+ trafikkunskap) (4,5 timmar)
- Block 14: Jämlikhet/jämställdhet (3 timmar)

Tema 6: Att påverka i Sverige – 9 timmar

- Block 15: Demokrati och politik/grundlagar (6 timmar)
- Block 16: Svenska myndigheter/rättsväsendet (3 timmar)

Tema 7: Att vårda sin hälsa i Sverige – 12 timmar

- Block 38: Olika vårdformer (3 timmar)
- Block 39: Migrationens påverkan av hälsan (3 timmar)
- Block 40: Vikten av att äta hälsosamt (3 timmar)
- Block 41: Motion, tandhälsa och första hjälpen (3 timmar)

Tema 8: Att åldras i Sverige - 3 timmar

- Block 20: Att åldras i Sverige (3 timmar)

Tema 9: Internet och betaltjänster – 12 timmar

- Block 21: Datorkunskap (2 timmar)
- Block 22: Ordbehandling (2 timmar)
- Block 23: Internet (2 timmar)
- Block 24: E-post (2 timmar)
- Block 25: E-tjänster (2 timmar)
- Block 26: Betaltjänster och handla säkert på nätet (2 timmar)

Tema 10: Bibliotek – 3 timmar

- Biblioteksvisning, e-tjänster (3 timmar)

Intyg

Varje deltagare ska få ett intyg efter avslutad samhällsorientering. Intyget ska beskriva samhällsorienteringens olika delar som deltagaren har aktivt deltagit i. vid en flytt eller avbrott av annat skäl utfärdas delintyg som beskriver vilka teman deltagaren deltagit i. delintygets huvudsyfte är att möjliggöra deltagaren en sömlös fortsättning av samhällsorienteringen i en annan kommun.

Bilaga 3

Styrgrupp Samhällsorientering 2025-03-26

Dagordning: Beslut avtal 2026

Närvarande: Anneli Almbråten, Eva Axelsson, Suada Talic, Mats Jonsson, Lotta Gemfors, Anna Häggkvist, Marie Moberg, Rebecca Olovsson, Anders Käll, Dima Gharib, Leyla Sarikahya

Frånvarande: Cecilia (Mjölby), Linda Hammarström, Tina Andersson (Boxholm)
Rebecka Karlström (Tranås)

Beslut gällande avtal 2026 för SO utifrån förslag på nytt avtal framtagna av Regionen:

Nytt avtal måste förhandlas senast sista mars

Befintliga avtalet sägs upp med dagens datum 2025-03-26 (9 månaders uppsägning)

Nytt avtal gäller 1 januari 2026.

Alla kommuner redovisar sitt beslut

Tranås och Ödeshög drar sig ur befintligt avtalet och ej samverka i nytt avtal från 1 januari 2026.

Efter att alla kommuner redovisar sitt beslut:

Namn på representant	Kommun	Alternativ 1	Alternativ 2	Annat
Leyla Sarikahya	Linköping	x	x	
Anna Häggkvist	Norrköping		x	
Camilla Tjäder Anders Käll	Ydre	x	x	
Linda Hammarström Tina Andersson	Boxholm	x	x	
Suada Talic	Finspång	x	x	
Rebecca Olovsson	Ödeshög	-	-	Ej samverka i nytt avtal
Mats Jonsson	Söderköping	x		
Lotta Gemfors	Vadstena	x	x	
Anna Wideen Caroline Svensson Dima Gharib	Åtvidaberg	x	x	
Cecilia Blomberg	Mjölby	x	(står bakom även detta)	
Marie Moberg	Kinda	x	x	
Eva Axelsson	Motala	x		
Rebecka Karlström Charlotta Engström	Tranås	-	-	Ej samverka i nytt avtal delta
Summa		10	8	2

Beslut nytt avtal SO 2025-03-26 att vi går vidare med Alternativ 1.

Förslag 1

- Neddragning med 2,6 tjänster. Språkmässigt innebär det att franska, tigrinja, assyriska samt amharinja inte erbjuds.
- Vi erbjuder samhällsorientering på arabiska, kurdiska, lätt svenska, engelska, ukrainska, ryska, somaliska och persiska/dari.
- Deltagare på språk som vi inte tillhandahåller anmäls till extern utförare. Ser man till antal under 2024 så hade det blivit 31 deltagare fördelat på kommunerna. Se bild 7 och 8.
- Total kostnad för förslag 1 är 3 298 000 kr (2025: 4 591 193 kr).
- Om fördelning görs på samma sätt som 2025 så blir kostnaden för respektive kommun enligt nedan:

Kostnad förslag 1

	2025	Förslag 1	Besparing förslag 1
	6,8 anställda	4,2 anställda	
Boxholm	31 307	19 788	11 519
Finspång	125 348	89 046	36 302
Kinda	57 019	39 576	17 443
Linköping	1 925 266	1 385 160	540 106
Mjölby	159 243	115 430	43 813
Motala	249 963	178 092	71 871
Norrköping	1 691 019	1 220 260	470 759
Söderköping	83 441	59 364	24 077
Tranås	108 402	7 9152	29 250
Vadstena	42 595	29 682	12 913
Ydre	21 481	16 490	4 991
Åtvidaberg	65 615	46 172	19 443
Ödeshög	30 494	19 788	10 706
Summa	4 591 193	3 298 000	1 293 193

Framtagande nytt avtal:

Anneli Regionen upprättar nytt underlag avtal – skickas till Norrköping som hanterar det administrativa utskick till samtliga kommuner samt diarieföring nytt avtal.